

УВОД

През 2017 г. Центърът за изследване на демокрацията положи значителни усилия в осмислянето и диагностиката на редица ключови проблеми в приоритетни обществени области като основни права, интеграция и социално включване на мигранти и уязвими групи, противодействие на конвенционалната и организираната престъпност, енергийна сигурност и добро управление в сектора на енергетиката, мониторинг и оценка на корупцията и антикорупционните политики и мерки, скрита икономика, конкурентоспособност, гранична сигурност, мониторинг и превенция на радикализацията и тероризма.

Най-значимата тема, по която Центърът работи през годината, беше проблемът за завладяването на държавата като форма на политическа корупция или корупция по високите етажи на властта.

Завладяването на държавата като форма на корупция първоначално отразява емпирично доказаното участие на частния сектор при разработване на „правилата на играта“ (закони и други нормативни актове) чрез неформални плащания (подкупи) в посткомунистическите страни на Европа. Впоследствие терминът се използва, за да обозначи прякото и системно въздействие на мощни частни интереси както върху разработването на закони и други нормативни актове, така и върху селективното прилагане на законите спрямо различни частни субекти. При завладяването на държавата не става дума за еднократни корупционни сделки, а за системно изкривяване на функциите на държавната власт при регулиране на обществените отношения в повечето сфери на обществото – икономика, политика, право, медии, външна политика, противодействие на престъпността и др.

Оригиналният принос на Центъра в тази област е разработването на инструменти за измерване на равнището на завладяване на държавата, приложени пилотно в България, Румъния, Италия, Чехия и Испания. Методологията включва още няколко основни аспекта на завладяването на държавата: икономическо, правно, административно, медийно и престъпно поведение. Например основен признак на икономическото измерение на завладяването на държавата е моноползацията на определени сектори на икономиката чрез възпрепятстване на конкуренцията в полза на определени фирми.

Благодарение на тази комбинация от специализирани познания в области като икономика, право, социология и криминология, и на интердисциплинарната компетентност на своите експерти, Центърът успява да предостави практически решения на нелеки социални предизвикателства, които изискват задълбочени познания на проблематиката и процесите на европейско равнище, и да даде своя принос в националния и в европейския политически дебат по подобни значими теми.

София, януари 2018 г.

д-р Огнян Шентов
Председател на Управителния съвет